

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 25 października 2023 r.

WK-IV.431.1.17.2023

Pani
Maria Batycka-Wąsik
Wójt Gminy Lesznówola

Urząd Gminy Lesznówola
ul. Gminna 60
05-506 Lesznówola

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Monika Sapińska i Anna Janusz³ – starsi inspektorzy wojewódzcy oraz Katarzyna Burdzińska - ekspert w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 12 do 30 czerwca 2023 r. kontrolę problemową w Gminie Lesznówola (dalej Gmina) z siedzibą urzędu w Lesznówoli pod adresem ul. Gminna 60, 05-506 Lesznówola.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁴.

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270) – dalej ustaw o finansach publicznych.

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz.224) – dalej ustawa o kontroli w administracji rządowej.

³ Zmiana nazwiska nastąpiła w trakcie sporządzania niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

⁴ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1577, t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 810 akt obecnie obowiązujący) – dalej ustawa o pomocy państwa

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych stanowisko kierownicze pełniła:

- Maria Batycka-Wąsik – Wójt Gminy Lesznówola, wybrana na stanowisko dnia 21 października 2018 r.⁵.

(akta kontroli str.:25)

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 27 września 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Pani Wójt **wystąpienie pokontrolne**.

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

I. Regulacje organizacyjno-prawne w zakresie realizacji zadania

Wyplata świadczeń wychowawczych została unormowana w ustawie o pomocy państwa. Stosownie do art. 5 ww. ustawy, świadczenie wychowawcze w okresie objętym kontrolą przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. Wyplacanie świadczenia wychowawczego jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa w Gminie Lesznówola realizowano w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej z siedzibą w Lesznówoli przy ul. Gminnej 66 (dalej GOPS).

Podstawą funkcjonowania GOPS jest statut przyjęty Uchwałą Nr 448/XL/2021 Rady Gminy Lesznówola z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznówoli. Zgodnie z § 11 pkt 8 statutu GOPS realizuje zadania z zakresu świadczenia wychowawczego określonego w ustawie o pomocy państwa.

(akta kontroli str.: 37-44)

II. Regulacje organizacyjno-prawne w zakresie gospodarki finansowej

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą zasady (polityka) rachunkowości Urzędu Gminy

⁵ Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Lesznówoli z dnia 23 listopada 2018 r.

Lesznowola zostały określone w Zarządzeniu Nr 23/UG/2016⁶ Wójta Gminy Lesznowola z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Urzędu Gminy Lesznowola.

Natomiast zasady rachunkowości dla GOPS zostały wprowadzone Zarządzeniem nr 6/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2019 r.

Zarówno polityka rachunkowości Gminy jak i GOPS zawierała obligatoryjne elementy wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości⁷.

(akta kontroli str.:45-85)

III. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdawczości budżetowej

1. Wojewoda decyzją Nr 1/2022UB z 8 lutego 2022 r. ustalił dla Gminy kwotę dotacji celowej z budżetu państwa na 2022 r. na realizację zadań zleconych w rozdziale 85501 Świadczenie wychowawcze klasyfikacji budżetowej⁸ w wysokości **22 556 000,00 zł**. Rada Gminy Lesznowola Uchwałą budżetową Gminy Nr 529/XLV/2021 z 21 grudnia 2021 r. wprowadziła do planu finansowego Gminy na rok 2021 kwotę dotacji w wysokości 22 108 000,00 zł. Następnie Uchwałami Rady Gminy oraz Zarządzeniami Wójta Gminy wprowadzono zmiany do planu do wysokości 23 350 059,00 zł⁹.
2. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2022 r. dotacje w wysokości **23 364 691,00 zł**.
3. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia dotacji przyznanej przez Wojewodę w 2022 r. do budżetu Gminy i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, przyznana dotacja oraz jej zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej tj. w dziale 855 Rodzina rozdziale 85501 Świadczenie wychowawcze (dalej

⁶ Zmienione Zarządzeniami Wójta Gminy Lesznowola Nr 13/UG/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r., Nr 4/UG/2018 z dnia 21 marca 2018 r., Nr 28/UG/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r., Nr 36/2021 z dnia 17 marca 2021 r. oraz Nr 125/2021 z dnia 23 sierpnia 2021 r.

⁷ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U z 2023 r. poz. 120 ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych Dz. U. z 2022 r., poz. 513, ze zm.) – dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji.

⁹ Plan wydatków w rozdziale 85501 uaktualniano: Uchwałą Rady Gminy Nr 570/XLVIII/2022 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lesznowola na rok 2022 oraz Zarządzeniami Wójta Gminy w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2022 nr: 10/2022/RRB z dnia 6 maja 2022 r. i nr 41/2022/RRB z dnia 30 listopada 2022 r.

rozdział 85501 klasyfikacji budżetowej) w § 2060 *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci*, (dalej § 2060 klasyfikacji budżetowej).

4. Na podstawie analizy dowodów księgowych i ewidencji księgowej ustalono:

- Gmina otrzymała środki finansowe w 9 transzach w okresie od 3 stycznia do 26 maja 2022 r.,
- Gmina prawidłowo ujęła wpływ dotacji w ewidencji księgowej w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85501 § 2060 klasyfikacji budżetowej na kontach stron Wn 133 – *Rachunek budżetu* i Ma 901 – *Dochody budżetu*,
- Gmina przekazała otrzymane na realizację zadania środki dotacji na rachunek bankowy GOPS w wysokości ogółem 23 364 691,00 zł w 9 transzach w okresie od 4 stycznia do 27 maja 2022 r.,
- GOPS otrzymane środki finansowe ujął na kontach Wn-130 *Rachunek bieżący jednostki* w korespondencji z kontem Ma-223 *Rozliczenie wydatków budżetowych*.

(akta kontroli str. 86-293)

Zarówno Gmina jak i GOPS nie dokonywały lokowania środków otrzymanych w 2022 r. w rozdziale 85501 klasyfikacji budżetowej, co potwierdził Zastępca Skarbnika oraz Kierownik GOPS w oświadczeniach z 12 czerwca 2023 r. Przestrzeganie zakazu lokowania wolnych środków pochodzących z dotacji jest zgodne z art. 48 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 412-413)

Sprawozdawczość budżetowa

1. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych¹⁰ złożonych przez Gminę w 2022 r. sprawdzono poprzez porównanie danych zawartych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz sprawozdań składanych przez GOPS, tj.
 - dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach (rozdział 85501 klasyfikacji budżetowej) porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniu Rb-50 sporządzonym przez GOPS oraz z ewidencją księgową prowadzoną przez Gminę oraz GOPS,

¹⁰ *Rb-50 sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2022 r.*
– dalej sprawozdanie Rb-50 o dotacjach bądź sprawozdanie Rb-50 o wydatkach.

- dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o dotacjach porównano z ewidencją księgową Gminy.
2. W wyniku kontroli stwierdzono, że:
- dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach (rozdział 85501 klasyfikacji budżetowej) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-50 sporządzonym przez GOPS oraz z danymi ujętymi w ewidencji księgowej prowadzonej przez Gminę oraz GOPS,
 - dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy.
3. Ponadto sprawdzono prawidłowość i rzetelność sprawozdania budżetowego RB-28S¹¹ z wykonania planu złożonego przez Gminę, poprzez porównanie danych zawartych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z Uchwał Rady Gminy oraz Zarządzeń Wójta Gminy. W wyniku kontroli nie stwierdzono rozbieżności.

(akta kontroli str.414-463)

IV. W zakresie realizacji wydatków przez GOPS (prawidłowość, przeznaczenie)

1. Z uwagi na obszerność materiału źródłowego, szczegółową kontrolą objęto wydatki poniesione w ramach §§ 3110 oraz 4800 w marcu 2022 r.¹² Pozostałe wydatki zostały poddane kontroli w całości.
2. Zgodnie z zapisami w ewidencji księgowej prowadzonej przez GOPS oraz przedstawioną dokumentacją finansowo-księgową, stwierdzono w okresie objętym kontrolą, wydatki poniesiono w kwocie ogółem **23 350 057,79 zł**.
3. Struktura wydatków przedstawiała się następująco:
 - kwota **23 273 411,55 zł** na świadczenie wychowawcze w wysokościach określonych w art. 5 ustawy o pomocy państwa, zakwalifikowana do § 3110 *Świadczenie społeczne* zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.
 - kwota **76 646,24 zł** na koszty związane z obsługą zadania:
 - zakwalifikowana do § 4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników* w kwocie 63 931,76 zł
 - zakwalifikowana do § 4110 *Składki na ubezpieczenia społeczne* w kwocie

¹¹ *RB-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2022 r. – dalej sprawozdanie RB-28S z wykonania planu,*

¹² *Zastosowano badanie dowodów metodą niestatystyczną zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 20 ust. 1 pkt 10 ppkt c Tryb i zasady prowadzenia postępowania przez pracowników Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego zatwierdzone 16 marca 2018 r. przez Wojewodę Mazowieckiego.*

9 000,00 zł

- zakwalifikowana do § 4120 *Składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy* w kwocie 1 399,55 zł
- zakwalifikowana do § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* w kwocie 100,00 zł
- zakwalifikowana do § 4300 *Zakup usług pozostałych* w kwocie 2 214,93 zł

4. Niewykorzystaną dotację w wysokości:

- 14 632,00 zł GOPS przekazał do Gminy w dniu 8 listopada 2022 r. – WB 196/2022, którą następnie Gmina w dniu 10 listopada 2022 r. zwróciła do MUW.
- 1,21 zł GOPS przekazał do Gminy 30 grudnia 2022 r. – WB 230/2022, którą Gmina w dniu 10 stycznia 2023 r. przekazała do MUW.

5. Wydatki poniesione na realizację zadania

Wydatki z tytułu wypłaty świadczenia wychowawczego

Wypłata świadczeń wychowawczych dokonywana była na podstawie „Informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego¹³” sporządzanej na wniosek Świadczeniobiorcy, w której określano kwotę należną do wypłaty oraz okres na jaki ustalono prawo do pobierania świadczenia.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia zgodnie z próbą opisaną na stronie 5 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego listy wypłat za marzec 2022 r. oraz dokumentów potwierdzających realizację wypłat i stwierdzili, że w marcu kwota wypłaconych świadczeń wynosiła 4 646 752,75 zł, co przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Lista wypłat	Numer wyciągu bankowego/raport kasowy (RK)/przekaz pocztowy (PP)	Data wypłaty	Kwota
1.	19	047/2022	11.03.2022	500,00
2.	20	RK 6/2022	31.03.2022	1 500,00
3.	21	042/2022	04.03.2022	2 171 855,40
4.	22	043/2022	07.03.2022	2 182 068,25
5.	23	042/2022	04.03.2022	250 129,10
6.	24	040/2022	02.03.2022	20 500,00
7.	25	PP B22031599009900341355	15.03.2022	2 200,00
8.	26	049/2022	15.03.2022	20 000,00
9.	27	060/2022	31.03.2022	2 000,00

¹³ Przykładowe „Informacje o przyznaniu świadczenia” zostały włączone do akt kontroli.

	Razem		4 650 752,75 ¹⁴
--	-------	--	----------------------------

W pozostałych miesiącach struktura wydatków w ramach wypłaty świadczeń wychowawczych kształtował się następująco:

- w styczniu 2022 r. – 4 707 686,55 zł,
- w lutym 2022 r. – 4 692 399,95 zł,
- w kwietniu 2022 r. – 4 619 228,35 zł,
- w maju 2022 r. – 4 606 843,95 zł,
- w czerwcu 2022 r. – 500,00 zł.

Wydatki z tytułu obsługi zadania

W wyniku kontroli stwierdzono, że GOPS z dotacji przeznaczonej na świadczenie wychowawcze potrącał koszty obsługi zadania w wysokości 0,33 %, co jest zgodne z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw¹⁵. Stwierdzono, iż potrąceń dokonano w prawidłowej wysokości.

Do kosztów obsługi zadania zaliczono:

- dodatki specjalne przyznane 9 pracownikom za dodatkową pracę związaną z przyznawaniem świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 74 331,31 zł (dodatek wraz z składkami). Dodatki zostały przyznane przez Kierownika GOPS oraz Wójta Gminy¹⁶.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia wysokości przyznanych dodatków, które porównano z listami płac za poszczególne miesiące kontrolowanego okresu. Rozbieżności nie stwierdzono. Kontroli poddano terminowość przekazywania podatku dochodowego oraz składek do ZUS i stwierdzono, że odprowadzono je w terminach określonych odpowiednio ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych¹⁷ oraz ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych¹⁸.

- zakup specjalistycznych książek dotyczących księgowości na kwotę 100,00 zł¹⁹,
- opłaty pocztowe w kwocie 2 214,93 zł.

¹⁴ Zwrot środków w wysokości 1 000,00 zł – WB 044/2022 z dnia 8 marca 2022 r. oraz w wysokości 3 000,00 zł – WB 050/2022 z dnia 16 marca 2022 r.

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1981.

¹⁶ W przypadku Kierownika GOPS dodatek specjalny został przyznany przez Wójta Gminy.

¹⁷ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2647).

¹⁸ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230).

¹⁹ Faktura nr 55/22/1 z dnia 19 stycznia 2022 r.

Wydatki z tytułu opłat pocztowych ponoszone były w związku z przekazywaniem świadczeń wychowawczych przekazami pocztowymi.

Ewidencja księgową wydatków realizowanego zadania prowadzona była przez GOPS w sposób przejrzysty i umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz ustawą o rachunkowości. Wydatki ujęto w ewidencji księgowej jednostki zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji.

Zapisy w ewidencji księgowej zgodne były z okazaną dokumentacją źródłową.

(akta kontroli str. 294-411, 464-1066)

6. Dokumentacja księgowa

Ustalenia w zakresie prawidłowości wykorzystania środków dotacji przekazanych GOPS na realizację zadania, dokonane zostały na podstawie weryfikacji dokumentacji finansowo-księgowej, ewidencji księgowej oraz dokumentów potwierdzających wypłaty.

Stwierdzono, że dowody księgowe, na podstawie których realizowano wydatki:

- spełniały wymogi zawarte w art. 21 ust. 1 i 22 ustawy o rachunkowości,
- zawierały adnotacje dotyczące opisu dowodu księgowego,
- sprawdzone były pod względem merytorycznym oraz pod względem formalnym i rachunkowym przez kierownika jednostki,
- zatwierdzone były do wypłaty przez głównego księgowego oraz kierownika jednostki,
- zaklasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

Podsumowując wyniki kontroli, informuję Panią Wójt, iż prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ocenia się **pozytywnie**.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli